

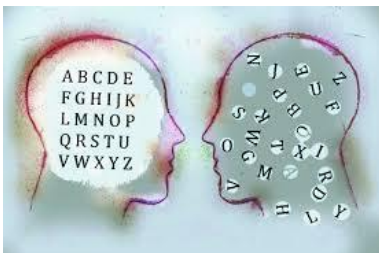
Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **34** let

Ručina in Ruski center znanosti in kulture na obisku Ilirska Bistrica, 16. februar 2018

Rusijo poznajo starejše generacije predvsem po filmu in ruski književnosti. Sredi obleganega Leningrada je denimo delo Jevgenij Onjegin mnogim pomagalo, da so preživel, kajti znali so ga na pamet in natančni opisi hrane so oblegane vsaj malo nasitili. Ruska poezija je bila edina »živa, človeška, lahko si jo je bilo podariti«. Puškinove pesmi so dolgo simbolizirale lepoto ruskega jezika. Takšne in podobne misli so se članom UTŽO Ilirska Bistrica utrnile ob obisku predstavnikov Ruskega centra znanosti in kulture (RCZK) iz Ljubljane. Ruščine se v Ilirski Bistrici učijo tudi na tamkajšnji UTŽO. S kulturnim programom so osnovnošolci in recitatorji, člani študijske skupine »Ruščina« (Vladimir Polh, Danica Kirn, Marija Gaberšnik, ob pomoči mentorice profesorice Mete Frank), pričakali obiskovalce. V imenu UTŽO je priznanje Ruskega centra prevzela predsednica UTŽO Nevenka Tomšič. Pripomba: leta 1980 je 82 % prebivalcev tedanje Sovjetske zveze govorilo rusko, od tega jih je 58 % izjavilo, da je ruščina njihov materni jezik. Danes v Rusiji ločujejo med etničnimi Rusi in rusofoni (tistimi, ki govorijo rusko). (Vir: Marija Gaberšnik)

**Z barvnimi očali je življenje že več kot dvesto oseb z disleksijo boljše
Ljubljana, januar 2018**

Ljubica Kosmač in doc. dr. Polona Kelava z Inštituta za disleksijo, ki smo ga na temelju lastnih raziskav ustanovili na SUTŽO, sta svoje delo ozko specializirali za področje ugotavljanja skotopičnega sindroma pri osebah z disleksijo. Pred tem sta pod mentorstvom britanskega strokovnjaka Alana Penna uspešno zaključili usposabljanje za ugotavljanje skotopičnega sindroma in si pridobili mednarodno spričevalo, katerega podeljuje Helen Irlen z Inštituta Irlen v Kaliforniji, s tem pa tudi dovoljenje za testiranje oseb z disleksijo za skotopično občutljivost. Te pogosto potrebujejo posebna barvna očala, ki lajšajo vrsto njihovih težav. Tako je nastal zdaj ločen in samostojno delujoč Inštitut za skotopični sindrom oziroma *Klinika Irlen Slovenija*, ena od 170-ih klinik po svetu ter ena redkih v srednji Evropi. Spričo dejstva, da bodo odslej testiranje skotopične občutljivosti vodili domači strokovnjaki, se bodo čakalne vrste občutno skrajšale. V Sloveniji se je z barvnimi očali doslej življenje izboljšalo že več kot 200 otrokom in odraslim.

Stari starši in njihovi vnuki. V študijski krožek za keramiko mentorice Lučke Šičarov prihajajo skupaj

Ljubljana, januar–marec 2018

Ni vsaka tema primerna za medgeneracijsko učenje, kažejo raziskave. Ustvarjati z rokami pa je mogoče skupaj, da je le tema upodabljanja blizu vsem. Udeleženci vseh generacij skupaj opredmetijo pravljice, mite, ustvarjajo pravljичne hišice in prebivalce teh bivališč. Izbirajo med pravljичnimi, literarnimi in filmskimi liki. Včasih so kuharji in peki, spet drugič slaščičarji: iz gline oblikujejo torte in tortice, kruhke, potičke in bonbončke. Poskusili so se tudi v izdelovanju novoletnih okraskov in drobnih daril. Namen programa: skupno ustvarjanje starih staršev in vnukov v keramiki, prepoznati glino kot ustvarjalni material, vzbujati veselje do oblikovanja in izdelave keramike, razvijati samostojnost in občutljivost za barve in oblike. (Vir: Lučka Šičarov)

V Kinu Komuna se je v zapolnjeni dvorani pričel letni program Srečamo se v kinu

Ljubljana, 30. januar 2018

Več kot tristo sedežev Kina Komuna so tokrat zasedli študenti SUTŽO, da si ogledajo prvi film letnega programa *Srečamo se v kinu*. Ko se sedem prijateljev odloči, da si bodo zaupali vsebino vseh elektronskih sporočil in telefonskih klicev, se razkrijejo skrivnosti in miru ni več. Letošnji letni program

Srečamo se v kinu smo tako odprli s filmom italijanskega režiserja Paola Genoveseja. To je film o digitalni odvisnosti, o javni, zasebni in skriti resnici, ki jih nosimo v sebi. Razkrita resnica lahko boli, zato jo prilagajamo kontekstu in sogovorniku, odvisna je tudi od socialnega okolja. V Švici ali Sloveniji so denimo hinavščina, pretvarjanje ali skrivanje nesprejemljivi, medtem ko na Japonskem velja skrivanje za nujno, da ne prizadenejo drugega. Obliki hinavščine in pretvarjanja pa sta vsaj dve: pretvarjanje do drugih, pa tudi do sebe.

Vrt ni pojav, je zgodba in je proces. Mitja Škrjanec v Enajsti šoli v knjigarni Ljubljana, 6. marec 2018

Vrt je hkrati zgodba ljudi in krajine. Ko zagledamo vrt, začutimo ljudi, zato ga velja dobro načrtovati. Kdaj, kdo in kako bo užival vrt, odrasli, otroci, mladi, danes, jutri, pa tudi v daljni prihodnosti? Kaj so gradniki vrta? Odprta ali omejena zasajenost, voda, robovi, grajeni elementi, oprema, igrala, a ne smemo pozabiti, da je vrt predvsem umetnost ustvarjanja praznine in krožnosti, kajti ljudje smo radi v krogu. Bosta tam skupaj cvetje in zelenjava? Bodo tam drevesa, člani družine? Listavci bodo ustvarjali senco. Kaj pa iglavci? Oblike vrtov so lahko strižene ali dinamične. Vse to in še marsikaj je treba upoštevati, ko vrt načrtujemo. Zanimanje za estetiko in uporabnost vrtov ter za predavanja Mitje Škrjanca, krajinskega arhitekta in mentorja UTŽO Ljubljana, je očitno veliko. V knjigarno Konzorcija MK je na mesečno srečanje letnega cikla Enajsta šola v knjigarni privedlo številno občinstvo.

Okrogla miza z mentorji

Zagreb v Ljubljani 5.–8. marec 2018

Tako smo poimenovali študijski obisk strokovnjakov in vodstva UTŽO Zagreb v Ljubljani v okviru njihovega evropskega projekta. Za Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje je bila to priložnost več, da analitično pregleda delo zadnjih let in pridobljena spoznanja, pa tudi, da se navdihne ob zamislih kolegov: da bi študenti UTŽO lahko urejali lasten časopis, da bi se bolj slišal njihov glas med njimi. Da bi bilo vredno razviti tematske poti, denimo industrijske dediščine, v slovenskem ali angleškem jeziku, da bi bilo lahko več Facebook strani v študijskih skupinah. SUTŽO je za goste pripravila program z vsebinami, kot so: Mednarodni festival znanja in kulture starejših, Srečamo se v kinu, Enajsta šola v knjigarni, razvoj izobraževalnih programov in projektov. Posebno mesto smo namenili samo-organiziranim skupinam študentom SUTŽO (za srebrno ekonomijo, zagovorništvo itd.) ter projektom, ki so jih študenti sami zasnovali in izvedli. Program obiska je pripravila in koordinirala Alijana Šantelj.

Uroš Trampuš, Urška Majaron, Simona Jerala in Dušana Findeisen

V studiu Radia Slovenija o Begunskih časih in dokumentarnih filmih SUTŽO

“Nisem mislila, da bo vojna tako rušilna, da bo trajala tako dolgo. V Sarajevu sem za seboj pustila vse, kar sem imela, starše, prijatelje, svoje življenje, edino, ki sem ga poznala ...”, pravi Marijana, diplomirana ekonomistka, katere zgodbo so udeleženci filmske skupine Begunski časi (angl. RefugeesIN) posneli v zimskem okolju ljubljanskih Prul. Nastal je klasičen portretni dokumentarec, ki pripoveduje dolgo zgodbo uspele integracije. *Samo še en objem* pa je zgodba začetne integracije mladega slikarja iz Afganistana. Marijana je zgodba o pomenu posameznikov, ki pomagajo, pojasnjujejo, učijo, informirajo, zgodba o osebnostnih lastnostih, potrebnih za prilagajanje življenju med nami. Zaključila se je tudi raziskava *Od pobega do pripadanja*, nastal je učbenik za izobraževalce, pravkar nastaja prevod dvanajstih evropskih filmov. Čakajo nas še dogodki, predstavitve, festivali, konference. Ostaja pa nam novo znanje o nastajanju dokumentarnih filmov. Sodelovali so mentorji dr. Dušana Findeisen, Simona Jerala, Andrej Avanzo, Maks Sušnik in koordinatorica projekta Urška Majaron. Več v oddaji Storž na Radio Prvi: <http://4d.rtv slo.si/arhiv/storz/174523223>

Meta Kutin z jedrom raziskovalne skupine

Meta Kutin in Z menoj po mojem mestu v radijski oddaji Modrost v očeh

Meta Kutin predstavi svoja razmišljanja o arhitekturi, predvsem pa projekte manjšega in večjega obsega, ki so jih izvedli študenti UTŽO pod njenim vodstvom. Kako se je spreminjala ona sama, kako so se spreminjali študenti, kako se je spreminjal njihov pogled na grajeni prostor.

Več: http://audio.ognjisce.si/oddaje/Modrost_v_oceh/2018

Usposabljanja za animatorje

Potekajo v več skupinah in več krajih po Sloveniji, da se lahko zvrstijo mnogi. Posvečena so razumevanju koncepta univerze za tretje življenjsko obdobje, vlogi animatorja v študijski skupini na UTŽO, pomenu UTŽO za lokalno skupnost, različnim operativnim vprašanjem, pa tudi dinamiki učne skupine in odnosom v njej. Sodelujejo prof. dr. Ana Krajnc, Alijana Šantej, Slavica Ravnik, Alenka Gabriela Čeh, Mirjam Bevc Peressutti in Marko Živec. Zadnje usposabljanje se bo odvijalo 29. marca v Ilirski Bistrici. Deležno je podpore Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS.

Izšla je publikacija Teklo je leto 2017

Več: www.utzo.si/e-novice

Christchurch, filmska skupina UTŽO iz Berlina snema celovečerce

V Christchurch so leta 2011 vodili uspešno poletno šolo filma. Posneli so tudi štiridesetminutni dokumentarni film. Prvo leto so se, tako kot mi v projektu CINAGE na SUTŽO, seznanjali s snemalno knjigo in filmskimi tehnikami. Kasneje so se podali še na obisk v Wimbledonke filmske studie. Čas mračnosti (angl. The Age of Darkness) je bil njihov prvi dramatizirani dokumentarec, postavljen v 12. stoletje. Pokazali so, kako so križarske vojne in avguštinski bratje vplivali na nastanek njihove UTŽO. Posneli so tudi več komedij. Zdaj pripravljajo 90–minutno detektivko, ki so jo prijavi na filmski festival. Kdo so filmarji? Stari so od 60 do 90 let (četudi starost ni relevanten podatek), ki se doslej niso ukvarjali s filmom. Filmski oddelek njihove UTŽO vodi upokojeni filmar.

Mlajših ne imenujemo mladostniki, zakaj bi torej starejše imenovali starostniki?

Bi sami sebe poimenovali starostnik ali starostnica? Ne bi. Bi sprejeli strokovno poimenovanje starejši odrasli? Ni vam blizu, nesprijemljivo pa tudi ni. Novinarji naj raje uporabijo samostalnika moški ali ženska ter dodajo starost, če je potrebno. Izraz senior je slabšalen, kažejo rezultati raziskave Mednarodnega centra dolgoživosti.

<https://academic.oup.com/innovateage/article/2/1/igx032/4788754>

Dejavno staranje in izobraževanje v srednjih in poznejših letih življenja?

Staranje prebivalstva pomeni veliko število starejših pa tudi višjo srednjo starost, pravi avtorica članka Judith Daves. Zaradi zgodnjega upokojevanja v nekaterih državah so zlasti moški zgubili veselje, da bi ostali na trgu dela. Stroški podpiranja neproduktivnih ljudi v srednjih letih, pomanjkanje znanja in spretnosti na trgu vodijo v politiko dejavnega staranja. Izobraževanje srednje starih je nujno potrebno. Študija Victoria University of Wellington v Novi Zelandiji je zajela skoraj 1000 študentov, starih 40 let in več. Spoznanja? Vzorci vključevanja v izobraževanje, motivi in rezultati, dopolnilno izobraževanje. Študija je pokazala, da je nujno uvesti izobraževanje za dejavno staranje v visokošolski študij.

<https://doi.org/10.1017/S0144686X02008528>

Napovedujemo, vabimo

16. marec-12. april 2018

Urbanistični inštitut, Trnovski pristan 2, Ljubljana

Plečnik v keramiki. Razstava oblikovalcev gline UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana (mentorica Lučka Šičarov)

[Več...>>](#)

27. marec 2018 ob 10.00

Kino Komuna, Cankarjeva 1

Filmski abonma **Srečamo se v kinu**: Viktorija in Abdul

[Več... >>](#)

28. marec 2018 ob 9.00

UTŽO Ljubljana, Poljanska 6

Usposabljanje za animatorje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Prijave: Urška Telban; urska.telban@univerzatri.si

29. marec 2018 ob 9.00

UTŽO Ilirska Bistrica

Usposabljanje za animatorje študijskih skupin primorske in notranje regije mreže SUTŽO

Prijave: Petra Bališ; petra@balis.si

29. in 30. marec 2018 ob 10.00

Hiša Evropske unije, Dunajska cesta 20

Program **Z znanjem do dejavnega državljanstva**: obisk Hiše Evropske unije

Prijave: Tanja Senica; tanja@univerzatri.si

[Več... >>](#)

3. april 2018 ob 11.00

Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska 29

Enajsta šola v knjigarni: Kako nastane življenje? Predavanje dr. Tomaža Rijavca, mentorja za program Človek in okolje na UTŽO Ljubljana

[Več... >>](#)

5. april 2018, 9.00 do 20.00

Cankarjev dom, Kulturni bazar

Predstavitve CINAGE Slovenske UTŽO na Kulturnem bazarju, kjer združijo moči različna ministrstva in kulturne ustanove, kot je Slovenska UTŽO. V predavalnicah in dvoranah se zvrstijo številna predavanja, delavnice in strokovne razprave z različnih področij, vodeni ogledi predstav (gledališke, glasbene, plesne, filmske ...), razstav ter nastopi ustvarjalcev in umetniških skupin.

Več o Kulturnem bazarju: [tukaj](#)

Ste dejali evropska identiteta, ste dejali dejavno staranje? Vabilo v spletni tečaj.

Vabimo vas, da opravite spletni tečaj z gornjim naslovom. Pripravili smo ga v okviru projekta P3AE, ki ga sofinancira Evropska komisija. Dosegljiv je v angleškem jeziku. Pridobite tudi spričevalo. Mentorje vabimo, da izpolnijo vprašalnik o poznavanju značilnosti manj izobraženih. SUTŽO ga je pripravila v projektu LearnersMot ali kako sprožiti pri manj izobraženih primarno motivacijo za učenje.

Povezava: <https://goo.gl/forms/Seoza4jpGVKsmcl42>

10. april 2018 ob 9.00

Ljubljana, MIZŠ, Masarykova 16

Mednarodni posvet mreže SUTŽO: *Izzivi in perspektive globalnega povezovanja za razvoj nove podobe starosti*. Pripravljamo ga skupaj z Moiro Allan, predstavnico mreže Pass It On Network: A Global Exchange for Positive Ageing (slov. Mreža »Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje«) in drugimi strokovnjaki iz tujine (Hrvaške in Avstrije). Posvet sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

Program

Prijave: Petra Bališ; petra@balis.si

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net